

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Bathányi utca Nr. 2

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concursuri, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit Administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 8110/1909.

Ioan

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orășii-Mari, Ienopolei și al Hălmagiului. precum și al părților adnexate din Banatul Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl, și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierească!

„Mărire întru cei de sus lui D-zeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire“.

Luca cap. 2, v. 14.

Iubiților mei fi sufletești!

Astăzi, când liberi de ocupațiunile și sbucimările zilnice ale vieții, v-ați adunat în aceasta sfântă biserică, vecinic lăcaș al măririi lui D-zeu, pentru a vă împlini datorința de creștini; astăzi când lăpădând grija cea lumească, v-ați adunat în acest Sion, izvor nesecat de lumină și mângâiere creștinească, ca să vă ușorați sufletul zdrobit de multe ispite și luând lumină din lumină, să luați și putere și nădejde nouă de isbândă contra greutăților vieții, — vin și eu cu duhul meu în mijlocul vostru, nu numai pentru a mă bucura și a petrece cu voi duhovnicește la acest mare praznic împărătesc, cum se bucură și petrec părinții cu fiii lor, și cum vă bucurați și petreceți și voi cu fiii voștri la casele și în familiile voastre, dar vin la voi și cu scopul și cu dorința, ca deoparte să vă arat însemnătatea, ce o are pentru noi și pentru întreg neamul creștinesc Nașterea Domnului, Dzeului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, iar de altă parte să vă dau sfaturi și povețe, cari ascultându-le și plinindu-le cu dragostea, cu carea ele izvoresc din inima mea arhierească să puteți avea, precum vă și doresc să aveți, parte de bine și fericire în măsură

tot mai mare și aici pe pământ și dincolo de mormânt.

Dar tocmai că acesta-mi este scopul și aceasta este dorința venirii mele la voi, abia află cuvinte mai potrivite, prin cari să vă întimpin și să vă vestesc bucuria zilei, decât folosindu-mă de cuvintele puse în fruntea acestei pastorale: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire“.

Și potrivite aflu aceste cuvinte de aceea, pentru că ele formează cântarea de laudă și de mărire lui Dumnezeu, cântarea carea horul cetelor îngerești o întonă pe întrecute cu glasul fluerului păstorilor din Vifleem, vestind venirea pe pământ a lui Mesia cel făgăduit, deci este cântarea, care și-a luat începutul tocmai dela Nașterea Domnului nostru Isus Hristos.

Iubiților mei fi sufletești!

Este mare darul ce s'au dat oamenilor prin Isus Hristos, iar spre a vă încredința și convinge despre aceasta, nu avem trebuință de alte mărturii, pentru că este destul să ne cugetăm și să ne dăm seamă de adevărurile sfintei scripturi, care ne arată: că deși bunul Dumnezeu întru dreptatea sa, a certat pe strămoșii noștri Adam și Eva pentru măncarea din pomul oprit; deși a certat pe toți următorii lor, pentru călcarea poruncilor date lor prin alesul Moise și pentru că n'au dat ascultare nici sfaturilor și povețelor celorlalți proroci și conducători chemați și încredințați cu întoarcerea poporului de pe calea rătăcirii și aducerea lui la lumină și adevăr, totuși întru dragostea sa nemărginită, Dumnezeu n'a părăsit și n'a dat pericunii făptura sa, ci când a venit plinirea vremii, — adică când s'a împlinit timpul prorociilor despre venirea Mântuitorului, a trimis Dumnezeu pe fiul său, cel născut din muiere, care s'a născut sub lege, ca pe cei de sub lege să-i rescumpere, ca să dobândim moștenirea fiască.¹⁾

Tocmai de aceea, cugetându-ne la faptul, că Dumnezeu întru dreptatea sa n'a cruțat nici

¹⁾ v. Gatani c. 4. v.4.

pe îngerii cari au păcătuit, ci i-au legat în Tartar cu lanțul întunerecului, până la ziua judecării²⁾, cugetându-ne apoi și la faptul, că Dumnezeu voind să curățe pământul de poporul necredincios, a trimis în lume potopul, din care a scăpat numai Noe cu ai săi; dându-ne seama și de aceea, că deși următorii lui Noe încă au păcătuit astfel, că viața și faptele omenimei din timpul din nainte de venirea lui Hristos strigau după judecată și osândă, D-zeu totuși n'a trimis în lume judecată și osândă, ci a trimis mântuire și încă prin unul născut Fiul său, — omul pământean în sborul cugetării sale și în dorința sa de a cunoaște tainele înțelepciunii lui D-zeu, nu se sfiește a-și pune întrebarea: cum de a trimis D-zeu în lume mântuire și nu judecată și osândă? și cum de a trimis în lume tocmai pe Fiul său, când mântuirea neamului omenesc o ar fi putut săvârși și în alt chip și după altă modalitate tot cu aceiași putere, cu carea a făcut și ocârmuește lumea cu toate cele văzute și nevăzute ale ei?

Voind însă muritoriul să ispitească după tainele înțelepciunii lui Dzeu, de ar întrebă pe toți filozofii și învățații pământului și de ar frunzări toate cărțile, câte s'au scris dela facerea lumii și până astăzi, totuși la întrebările de sus nu va putea afla răspuns mai adevărat și mai lămurit, decât răspunsul, ce ni-l dă sfânta evanghelie prin rostul sfântului Apostol și evangelist Ioan, învățacelul iubit al Mântuitorului Hristos, dela care învățăm a cunoaște și a înțelege că: „*întru atâta a iubit D-zeu lumea, cât și pe unul născut fiul său l'a dat, ca tot ce va crede întrânsul să nu piară ci să aibă viață vecinică.*”³⁾

În fața acestei mărturii și pe câtă vreme cu inima credem spre dreptate, și cu buzele mărturisim spre mântuire acel vecinic adevăr al sfintei scripturi, care-l vedem cu ochii credinței noastre, că D-zeu a făcut și ocârmuește lumea, cu toate cele văzute și nevăzute ale ei; când credem și mărturisim, că D-zeu întru înțelepciunea și atotputernicia sa a despărțit între lumină și întunec, că a pus soarele spre stăpânirea zilei, luna și stelele spre stăpânirea nopții, și când cu aceeași putere și înțelepciune a despărțit pământul de apă, marea de cătră uscat și a făcut pe om după chipul și asemănarea sa, — oare cine s'ar și mai putea îndoii că același D-zeu, mare și minunat în lucrurile sale, nu ar fi putut săvârși mântuirea omenimei și în alt chip și cu altă modalitate, fără a aduce jertfa cea mare prin trimiterea pe pământ a iubitului său fiu? Dacă totuși, întru sfatul său necuprins de mintea omenească a făcut așa, precum a făcut și nu altcum, dacă adecă a trimis în lume

pe Fiul său unul născut, nu a făcut-o aceasta de aceea, că doară nu ar fi putut îndeplini mântuirea neamului omenesc și în alt chip și după altă modalitate, ci a trimis în lume pe Fiul său de aceea, pentru că dintre toate alte modalități de mântuire, modalitatea prin trimiterea Fiului său a aflat-o mai potrivită voinței sale preainalte, duhului d-zeirei sale și trebuințelor sufletești ale făpturii zidite după chipul și asemănarea sa.

N'a trimis Dumnezeu judecată și osândă, ci a trimis mântuire de aceea, pentru că *Dumnezeu nu-i voiește moartea păcătosului ci ca să se întoarcă și să fie viu.*⁴⁾

Și a ales adecă D-zeu săvârșirea, mântuirea neamului omenesc prin trimiterea în lume a unuia născut Fiului său de aceea, pentru că omenimea căzută în întunerecul păcatelor, avea lipsă de lumină și Hristos este lumină din lumină, el este lumina cea adevărată, carea luminează și sfințește pe tot omul ce vine în lume; omenimea ajunsă în osânda morții avea lipsă de viață și înviere și Hristos este viața și învierea; omenimea certată cu Dumnezeu, certată cu legea și cu sine însăși, avea lipsă de pace și Hristos este pacea noastră; omenimea căzută în boala trupească și sufletească, avea lipsă de tămăduire și Hristos este doftorul sufletelor și al trupurilor. Și a trimis D-zeu mântuirea lumii prin Fiul său unul născut Domnul nostru Isus Hristos, nu numai pentru că fiul cunoaște mai bine voința și tainele voinții Tatălui său, dar a trimis pe Fiul său spre mântuirea omenimei și de aceea, ca să dea lumii pildă vădită, despre dragostea sa cătră neamul omenesc și despre aceea, că dragostea adevărată cătră un scop se arată prin jertfă, care trebuie să fie cu atât mai mare, cu cât mai mareș este scopul, a cărui realizare o urmărim.

Cunoscând acum îndemnul și scopul, pentru care Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul său: veniți iubiților creștini și fii sufletești, bătrâni și tineri, bărbați și femei, bogați și săraci, cărturari și necărturari, să ne luăm și noi partea cuvenită din bucuria sfântului praznic, și totodată să luăm și învățătura trebuincioasă pentru viața noastră creștinească de acum și cea viitoare.

Pentruca însă să putem lua aceasta învățatură, trebuie să ne punem întrebarea: oare este pe pământ pace și între oameni bunavoință? oare dat-a omul de binele și îndestularea după care oftează? și astfel oare ajunsu-și-a pământeanul scopul, pentru care este zidit?

Răspunsul la aceste și-l poate da unul fieștecarele din voi, pentru că voi știți destul de

²⁾ Petru II. c. 2. v. 4.

³⁾ Ev. Ioan 3. v. 16.

⁴⁾ Ezechiel 33. v.

bine stările voastre casnice, familiare și sociale. Privind adecă la cele ce se petrec în lume, în jurul vostru. la auzul și la vederea voastră, veți afla înșivă, nu numai că nu este pace și bunăvoință între oameni, ci dacă nu s'au plinit, de tot și pretutindenea, sunt aproape de împlinit cuvintele Mântuitorului nostru Isus Hristos: „*că vor fi de acum cinci într'o casă războiți, trei contra doi, și doi contra trei; tatăl se va război contra fiului, și fiul contra tatălui; mama împotriva fiicei, și fiica împotriva mamei; soacra împotriva nurorii, și nora împotriva soacrei sale*“.⁵⁾

Și dacă acum vă veți da seamă de acest rău, care ca o boală lipicioasă se estinde tot mai tare pe corpul societății omenesti, veți afla înșivă, că răul provine din răceala iubirei creștinești, pentru că a slăbit credința și nădejdea în Dumnezeu și în ajutorul darului său.

N'au oamenii nădejde, pentru că le lipsește sentimentul de jertfă, deci le lipsește acel mare Talizman, din care Dumnezeu a luat îndemn a trimite în lume pe Fiul său și din care acesta supuindu-se voinței Tatălui său, a primit să îndeplinească mântuirea oamenilor prin jertfirea sa de bunăvoință.

Și n'au oamenii de astăzi adevărata dragoste pentru că le lipsește credința, și le lipsește aceasta virtute creștinească de aceea, pentru că lumea de acum, întocmai ca și omenimea din legea veche, pune mai multă grijă pe hrana și podoaba trupului, decât pe deșteptarea minții și pe curățenia sufletului, prin ce omul se nesocotește pe sine și scopul măreț al ființei sale, iar urmarea acestei nesocotințe este, că dându-se omul prea tare după lume și după poftele ei nesățioase și fără hotar, de loc ce nu se întâmplă toate la vreme, după voința și socoteala lui, decade cu duhul, răbștește contra deaproapelui și contra legii, își perde și credința și nădejdea, fără de cari apoi nu este bine și fericire, nu este pe pământ pace și între oameni și bunăvoință, ci neînțelegeri și războiri.

Cugetându-ne acum la acestea scăderi mari ale societății creștine, cugetându-ne la faptul, că Mântuitorul Hristos, prin venirea sa pe pământ ni-a adus lumina, ni-a învățat credința, dragostea și nădejdea, adevărul și dreptatea, că unicele cărări și mijloace, cari duc la bine și fericire; cugetându-ne și la faptul, că nu numai în viața lui de pe pământ, ci și la mărita lui înălțare la ceriuri, Hristos ni-a recomandat pacea, din care izvorește fericirea și îndestularea, deci și mântuirea noastră, — tot creștinul cu frica lui Dumnezeu va înțelege: că acestea daruri nu se

pot câștiga decât prin deșteptarea minții și curățenia sufletului omenesc, și nici Hristos n'a venit în lume, ca să mântuiască trupurile, ci ca să mântuiască sufletele, pentru că sufletul este duh din dumnezeire, și el este coroana și podoaba ființei omenesti. Acesta fiind adevărul ce v'aș putea recomanda mai cu căldură astăzi, în praznicul mântuirii decât aceea, că tot însul, care își voiește binele și fericirea — și care să nu dorească aceasta, — să pună mai mult preț pe suflet și pe viața sa sufletească, și aceasta o poate face creștinul cu atât mai virtuos, cu cât la aceasta nu se cer jertfe bănești ci numai cultivarea celor trei virtuți mari; a credinței, a dragostei și a nădejdei creștine, deosebi însă a *dragostei* carea este *plinirea legii*.

Când vă îndemn la aceasta, vă îndemn totodată să puneți tot mai mare preț și pe deșteptarea și luminarea voastră în cunoștințele trebuincioase pentru câștigarea traiului; să puneți preț tot mai mare pe învățatura și creșterea religioasă-morală a fiilor și ficilor voastre, ca astfel să poată avea și ei parte de bine, și numele vostru să fie pomenit cu evlavie, în fii, nepoți și strănepoți. Vă mai îndemn apoi să cercetați sfânta biserică în dumineci și sărbători cu toată dragostea, nu numai ca să vă împliniți datorința de creștini, ci și pentru ca luând lumină din lumină, să luați și putere de întărire și nădejde de biruință contra ispitelor, cu cari are de a se lupta tot pământeanul.

După cari rugând pe Dumnezeu, tatăl îndurărilor, să primească sfintele rugăciuni ce s'au făcut, precum și dăruirile, ce s'au adus pe altarul credinței și a cultului noastre morale-religioase, îl rog totodată cu osârdie: ca din înălțimea tronului mării sale, să privească cu blândețe și iubire asupra noastră și asupra neamului nostru și din prisosul dragostei sale să ne facă și pe noi părtași de darurile luminii și a păcii creștinești, de bine și îndestulare, ca astfel acum și în toate zilele vieții să putem cântă cu inima veselă: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoință!*“

Arad, la sfintele sărbători ale Nașterii Domnului din anul 1909.

Al vostru tuturor

de binevoitor:

Joan I. Papp m. p.,

Episcopul Aradului.

⁵⁾ Luca c. 12. v. 52. 53.

O carte catihetică.

Nime nu va fi în stare a contestă adevărul, că fără recvizite acomodate, nici măestrul cel mai bun nu va fi în stare a produce obiecte perfecte și neescepționabile. Meseria de a instrui copiii, încă nu poate face excepție dela această regulă; ba, se poate afirma, că progresul școlai stă în raport direct cu măsura de aplicare a mijloacelor menite pentru lărgirea cercului de cunoștințe și a modului de predare.

La noi, autoritățile școlare își dau toată silința, ca școala să corespundă recerșințelor legii, cu respect la disciplinele profane și cunoștințele limbistice. Învățătorii simțind deasupra capului lor sabia lui Damoche, își dau toată truda, ca să scape de primejdia ei; muncesc oamenii aceștia ca tot atâta Sisifus, cu vreme și fără vreme. Domnii inspectori regești la rândul lor le împart și îndrumări binevoitoare, de cari să se călăuzească la ajungerea celui mai bun rezultat. Constatăm deci control și zel netăgăduit în instruirea științelor profane. Dar nu stăm așa și cu religiunea.

Fie disciplina aceasta lăsată pe mâna învățătorilor, ori cadă ea în sarcina preoților, azi se consideră nu de principalul obiect de învățământ, ci de unul secundar cu mai puțină importanță. Cel puțin semnele vremii o arată aceasta.

Dar cu toate semnele rele, obiectul religiunii în școala poporală, tot în frunte are să rămâie. Catihetii, fie ei laici, ori preoți, și deosebit acești din urmă, poartă pe fruntea lor pecetea răspunderii înaintea oștei și alui Dzeu, și trebuie să se îmbrace cu arma luminei, ca să alunge întunerecul, ce ne amenință; iar arma luminei este cartea, care luminează cărările și pentru dascăl și pentru școlar.

Dacă e adevărat aceasta, nu e mai puțin adevărat, că catihetii nostri au lipsă să-și procure cărțile speciale catihetice, să le studieze, să-și însușască din ele cunoștințe teoretice și practice, să ia din ele duh însuflețitor pentru o lucrare mănoasă și cu bun spor, în aleasa și nobila lor direcătorie, precum fac toți catihetii popoarelor mai culte, unde opurile catihetice apar în zeci de ediții cu zeci de mii de exemplare. O adevărată pârghie aceasta, prin care se măsură însuflețirea și zelul apostolic al păstorilor de suflete, dar și nivelul stratului religios în sinul unui popor.

La noi a apărut în timpul mai nou opul catihetic „Prelegeri metodice din Istorie biblice,” — cunoscut cetitorilor revistei noastre — de preotul catihet Nicolae Crismariu.

Cartea aceasta ca binevenită, a fost bineaprețiată de autoritățile noastre superioare bisericești, obținând aprobarea la Ven. Cosistoare: din Arad, Oradea-mare, Sibiu și Caransebeș, pentru a se folosi de catihetii ca manual ajutător la propunere.

Pentru a înțelege DD. catihetii valoarea și folosul acestei cărți, las să urmeze aci părerile unora dintre cei mai competenți bărbați de școală, cari i-au făcut recenziune meritorică:

„Revista teologică” Nr. 4/1909. pag. 233 — 4, ocupându-se cu opul din chestiune, între altele se exprimă așa: „Menirea manualului acestuia e, ca să serviască ca op auxiliar catihetilor conștiințioși, pentru a putea propune cu mai mare ușorință și cu mai mult rezultat studiul religiunii în școlile poporale, unde propunerea religiunii nu se bucură de o situație corespunzătoare trebuințelor timpului nostru. Autorul a depus o muncă grea, conștiințioasă și sistematică în lucrarea sa, și cu bune rezultate și succes... În general materialul istoriei biblice e bineprelucrat. Aprofundările sunt foarte bine aplicate, căci prin ele autorul face pe elev să pătrundă

cu mintea lui adevărul lucrului și elevul să scoată apoi concluziile corecte. La aceasta îl aduce pe elev prin întrebări potrivite... Lăsând la o parte scăderile mici ale opului acestuia, trebuie să constatăm, ca Dl N. Crismariu a făcut un serviciu foarte bun învățământului religiunii și în special colegilor săi, cari folosindu-se de opul acesta vor afla multă ușurare și un îndrumător foarte bun la propunerea religiunii. În literatura catihetică umple un mare gol, și trebuie să ne bucurăm, că Dl Crismariu ne-a dat o lucrare așa bună.”

Revista pedagogică „Vatra școlară” Nr. 9/1909. pag. 294 — 5, în recenziunea făcută de Dl profesor Dr. P. Span asupra cărții din chestiune, între altele constată: „Încă la prima ochire în acest manual un inițiat în metodică învățământului primar e în clar cu aceea, că are înaintea sa o lucrare serioasă și în conformatate cu cerințele metodice... În cât atinge lecțiunile sunt pe deplin multămit cu felul cum le-a prelucrat... O carte asemenea ne lipsește și avem mare trebuință de ea. Ea va aduce mari foloase propunătorilor de religiune. O recomandăm tuturor catihetilor, fiind scrisă și în o limbă destul de ușoară. Autorul bun lucru a săvârșit, pentru care laudă i-se cuvine.”

În recenziunea oficioasă făcută la Ven. Consistor din Caransebeș de Dl profesor Dr. G. Dragomir, despre cartea din chestiune se afirmă acestea: „Învățăturile „Prelegerilor metodice din Istorie biblice” de preotul Nicolae Crismariu, corespund doctrinei bisericii noastre. Aceste prelegeri metodice stau în strânsă legătură cu manualele de religiunz compuse și edate de părintele Crismariu, formând astfel la oaltă un întreg, prin ce se ridică valoarea muncii părintelui Crismariu. Din considerarea acestora, și din considerarea, că la toate prelegerile metodice se observe procedura după treptele formale, apoi că în literatura noastră bisericească școlară lipsesc astfel de cărți, altcum indispensabile pentru predarea cu succes a studiului religiunii, îmi permit a propune Ven. Consistor spre aprobare „Prelegerile metodice din Istorie biblice” de preotul N. Crismariu.”

Acestea sunt părerile bărbaților nostri de școală asupra unui product modest în literatura noastră catihetică atât de înțelenită. Și le-am reprodus aici nu cu scopul de a face reclam cărții, ci de a servi catihetilor cu îndemn de a-și cunoaște și afla călăuzul în propunerea religiunii cu succes. O fac aceasta cu atât mai vârtos că din miile de preoți — durere — numai puține % cunosc și cetesc revista lor teologică; și tot așa, din miile de învățători, puține % cunosc și cetesc revista lor pedagogică unde au apărut recenziunile.

Dar, în fine sprijinirea literaturii specifice pentru ori care clasă de oameni, azi, este chestie de viață: prin urmare, chestie de viață este și pentru învățătorii religiunii.

u.

CRONICA.

Postul înaintea nașterii Domnului nostru Isus Hristos. — Spre a prepară pe credincioși pentru deamna serbare a nașterii lui Hristos, biserica a așezat postul înainte de nașterea Domnului, care durează 40 de zile și să numește de aceea în Tipicul bisericesc „patruzecime”, ca și postul cel mare. Postul acesta are de scop nu numai, ca credincioșii cu inimă curată să poată păși la privirea tainilor dumnezeiești, ci el închi- puieste încă și timpul cel înainte de Hristos, aducându-ne aminte, cum pioșii patriarhi și dreptii Testamentului vechiu, petrecând în rugăciune și post, așteptau vinerea Mântuitorului. Simeon Tesalonicheanul (Răsp. la întreb. 54) scrie următoarele: Postul nașterii lui Hristos închi- puieste postul lui Moisi, care 40 de zile și 40 de nopți

postind, a primit cuvintele lui Dumnezeu cu litere pe lespezi de piatră, iară noi postind 40 de zile primim pre cuvântul lui Dumnezeu cel viu din fecioară, nu scris în pietre, ci intrupat și născut. Postul nașterii Domnului nostru Isus Hristos își trage originea din secolele prime ale creștinismului, deși nu se poate ști cu acurățetă timpul așezării lui. Despre existența unui post înainte nașterii Domnului aflăm indicii în biserica occidentală în scrierile lui Augustin (Serm. de tempore, serm. 236) și Leo cel Mare (Sermo 2 de jejun. X. mensis). În biserica orientală nu dăm din timpurile acelea nici de astfel de mărturie. Să vede că postul înainte de nașterea Domnului s'a desvoitat în biserica orientală din postul ce se petrecea în biserica veche creștină în ziua premergătoare arătării Domnului în scopul pregătirii demne pentru sărbătoarea aceasta, prelungindu-se postul aceasta la mai multe zile și în fine șese săptămâni. La început postul nașterii lui Hristos n'avea la toți creștinii de asemenea extindere, căci unii posteau numai șapte zile, iar alții mai multe. Spre a aduce în privința aceasta uniformitate în toată biserica, a hotărât sinodul dela Constantinopole ținut la anul 1166 sub prezidiu patriarhului Luca Hrisoverghi, ca toți creștinii să observe postul înainte nașterii lui Hristos prin timp de 40 de zile, începându-l dela a 15. zi a lui noemvrie și prourmându-l până la 25 decemvrie. Balsamon vorbind despre acest sinod scrie, că pe atunci să îndoiiau unii despre numărul zilelor postului adormirii Maicei Domnului și a nașterii Domnului. Pentru aceea a întărit însuși prea sfințitul patriarh, cumcă măcar că zilele acestor posturi micăieri nu sunt însemnate în scris: totuși suntem obligați a urmă tradițiunii bisericesti nescrise a postii dela 1. zi a lui august și dela 15. zi a lui noemvrie. (Cf. Beveregius. Synodikon sive Pandectae. T. II. Interpret. ad respons, III. s. patr. Nicolai). Relativ la modalitatea postului e postul nașterii Domnului nu așa de rigoros ca al paruzecimii, fiind permis la o samă de zile a mânca și pește. Ziua cea de pe urmă a postului nașterii Domnului se numește ajun. În această zi se mănăncă la masă grâu amestecat cu alte fructe și cu miere, imitând cu această mâncare postul profetului Daniil și al celor trei tineri, cari se amintesc înainte de nașterea lui Hristos și cari se nutriau cu semănțe ale pământului, spre ca să nu se pângăriască cu masa împăratul Haldeilor (Daniil 1, 12). În ziua de ajun se obsearvă la creștini datina de a nu mânca nemică până la apărerea stelei de seară, care creștinilor li închipuește steaua dela răsărit, care a anunțat nașterea lui Hristos.

Exteriorul Maicei Domnului și al sf. apostoli Petru și Paul după Nichifor Calist (sec. XIV.). — Cunoscutul istoriograf din secolul XIV. Nichifor fiul lui Calist Xantopol ne descrie exteriorul Maicei Domnului, cum urmează: Statura ei eră mijlocie.... Coloarea feței sămăna grăului, părul eră blond, privirea pătrunzătoare, ochi albastrii iară pupilele în culoarea olivului. Sprincenele erau indoite și cam lungi. Nasul lungăreț, buzele roșii și la vorbă plină de plăcere. Fața nu eră nici rotundă, nici ascuțită, ci lungăreață: mânele și degetele lungi. Ei nu-i plăcea luxul eră simplă și fără afecțiune în față: n'avea plăcere la molesire, ci îi plăcea preste tot umilința. La vesminte îi plăcea colorile naturale, ce se poate vedea încă astăzi la vălul ei cel sfânt. În scurt zis, din toate strălucia o plăcere, un ce dumnezeiesc..... (Hist. eccl. Lib. II. c. 32). Iară despre sf. apostoli Petru și Paul zice el: Petru eră de statură mijlocie..., fața lui eră palidă și albă. Părul capului și al barbei eră des și creț, dar nu tocmai lung. Ochi negri cu vânății, sprânce-

nele ridicate, nasul ceva lung, dar nu ascuțit, ci mai mult lat. — Paul eră de statură mică, îndesată și ceva plecată: fața lui eră albă și sbârcită, capul pleșuv. În ochii lui eră multă plăcere; sprâncenele erau îndreptate în sus, nasul lungăreț și arcat frumos; barba era deasă și lungă și ca și părul capului cărunță. (Hist. eccl. Lib. II. c. 27).

Concurs.

Pentru îndeplinirea vacantei parohii de a III clasă din *Archîșiu* în senzul încuviințării Venerabilului Consistor din Oradea mare de sub Nr. 3206/334. B. a. c. se publică concurs cu termin de alegere de 30 zile după prima publicare.

Dotățiunea costă din: a) 10 holde catastrale pământ arător. b) competița de pășunat. c) bir dela 90 Nre de case câte o jumătate măsură cucuruz sfărmat. d) ștolele îndătinate. e) întregirea dotățiunii dela stat. De locuință se va îngriji alesul preot.

Reflectanții au a-și înaintă recursesle adresate comitetului parohial, la subscrisul în F. Györös; având a se prezentă la sf. biserică pentru a cântă ori celebră și cuvântă.

Dat din ședința comitetului parohial din *Archîșiu* ținută la 9/22 noemvrie 1909. *Comitetul parohial*

În conțelegere cu: *Petru Serbu* protopop. 1—3

Cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“ să escrie de nou concurs pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți din **Zărând**.

Emolumentele sunt: 1. 600 cor. bani; 2. uzufructul alor 8 jugh. cat. de pământ estravilan; 3. cvartir corespunzător în natură, o cănepiște și grădină cu cvantitate prescrisă de lege; 4. drept de pășunat pentru 6 vite; 5. 3 st. □ de lemne numai pentru învățător; 6. venitele cantorale uzitate (dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. cu hora mortului 2 cor. iar cu liturgie 3 cor); 7. scripturistica 20 cor. 8. pentru conferință 20 cor.

Dările publice după pământ, le va suportă cel ales. Aceste venite le asigură până la 1 septemvrie 1910, iar dela acel termin parohia își rezervă dreptul a da sălarul conform §-lui 2 din art. de lege XXVII. din 1907. Cvinevenalul, parohia îl asigură numai după 5 ani de serviciu prestați în Zărând.

Acei recurenți cari vor produce atestat despre desteritatea de a instrua și conduce corul vor fi preferiți iar parohia pentru aceasta își rezervă dreptul de a-i da remunerațiune, dela 1 septemvrie 1910.

Alesul va avea să instruiască și elevii de repetiție și să provadă strana și cantoratul cu elevii săi în sf. biserică.

Recursesle ajustate conform legii, se vor înaintă cu terminul fixat la oficiul ppesc gr.-or. rom. din Boroșineu (Borosjenő) adresate comitetului parohial concernent, iar recurenții vor avea a se prezentă în careva duminică ori sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Zărând, din ședința comitetului parohial, ținută la 2/15 noemvrie 1909.

Vasile Ardelean,
preș. com. par.

Cornel Papp,
not. adhoc.

În conțelegere cu: *Ioan Georgea*, ppresb. înșp. școl.

Pentru îndeplinirea postului de învățător din *Iancahid* se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Salar în bani gata 1000 cor. 2. Relut pentru cvartir pe an 40 cor. iar după ce va fi școala edificată cvartir în natură cu apartinentele aceluia.

Alesul va avea să instruiască elevii în cântările bisericești și să conducă stranele fără altă remunerație. Dela recurenți se recere să producă atestat despre absolvarea alor 4 clase medii sau civile, cei ce vor dovedi că sunt capabili să conducă și instruiască cor, vor fi preferiți. Pentru conducerea corului alesul nu va avea altă remunerație separată.

Are să participe și să cânte la ori și ce înmormântare unde va fi poftit pentru care serviciu va primi dela partide 1 cor.

Cei ce doresc se ocupe acest post să-și trimită recerșele ajustate conform dispozițiilor regulamentare și adresate „Comitetului parohial ort. rom.” din Iancăhid. „Oficiului protopresbiteral ort. rom.” din B.-Comloș, iar dâșii să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Iancăhid spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parohial ort. rom. ținută la 3/16 decembrie 1909.

Nicolae Raichiciu,
preot, președinte.

Iosif Anuica,
notar,

În conțelegere cu mine: *Paul Miulescu*, protopresbiter tractual, inspector școlar. 1-3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești din S. Petreasa se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: în bani gata 600 coroane pentru care va avea a fi și cantor. Pentru întregirea folosului se va recurge la stat.

Reflectanții vor avea a-și trimite recerșurile cu documentele recerșute până la termin la oficiul protopopesc în Beiuș.

S. Petreasa la 13/26 Dec. 1909.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Vasilii Papp* protopop. 1—3
În temeiul rezoluțiunii Veneratului Consistor orădan de sub Nr. 3278/335. B. pentru îndeplinirea parohiei vacantă *Groși de a II-a clasă* se publică concurs cu termin de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: Birul dela 180. Nre de case, câte o jumătate măsură cucuruz sfârmat; stolele îndatinate și întregirea dotațiunii dela stat

De locuință se va îngriji cel ales.

Recurenții suplicele lor adresate comitet. parohial să le trimită oficiului protopop. în F.-Győrös, având a-se prezentă la sf. biserică spre a cânta, ori servi și predică.

Dat din ședința comitet. paroh. ținută în Groși la 10/22 noembrie 1909.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

1-3 gr.

În urma dispozițiunii Ven. Cons. din Arad de sub Nrul 249/908 să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela publicarea primă în foaia oficioasă „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei a II-a devenită vacantă din *Pesac*, (Pészák).

Parohia fiind de *clasa primă* (I.) pot a recurge numai cei cu cvalificația pentru parohii de *cl. I.* conform dispozițiilor cuprinse în Regulamentul pentru parohii.

Beneficiul împreunut cu aceasta parohie este: 1. Una sesiune pământ. 2. Birul preoțesc usuat. 3. Stolele legale. 4. Eventuala întregire de stat.

Alesul va suportă toate dările după sesiunea ce o va beneficia. Alesul va intra în oficiu și beneficiu cu 1 sept. 1910.

Recerșele ajustate conform dispozițiilor în viitoare cuprinse în Stat. Organic și Regulamentul pentru

parohii — adresate comitetului parohial din *Pesac*, — se vor așterne oficiului protopopesc din B. Comloș (Nagy Komlos), având recurenți a se prezentă în s. biserică din *Pesac*, spre a-și arată desteritatea în ale oratoriei și cantului bisericesc.

Pesac, la 13/26 decembrie 1909.

Andrei. M. Bogdan,
preș. com. par.

Teodor Sălăjean,
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Paul Miulescu*, presbiter.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. din *Cenadul-sârbesc* protopopiatul B. Comloșului devenit vacant în urma pensionării fostului învățător Iuliu Toția, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani gata 748 coroane. 2. 30 chible (1800 litre) grâu, prețuite 212 coroane. 3. 1 jugher de pământ prețuit în 40 coroane. dupăcare alesul va solvi dările, 4. Locuință cu 3 chilii etc., 400 m. □ grădină intra și extravilană. 5. Pentru scripturistică 10 cor. iar conferință 20 cor. 6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor., părăstas 40 fileri.

Pentru încălzirea și curățirea școalei se va îngriji comuna bisericească.

Alesul e îndatorat pe lângă prevederea învățământului — deocamdată la clasele inferioare — a ținea școale de repetiție cu cei obligați și a conduce strana în biserică. Com. par. își rezervă dreptul ca pe alesul învățător să-l poată ori și când strămută la clasele superioare, dacă asa vor pretinde împrejurările.

Cvinqvenalele prescrișe de lege se compută numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt în această comună.

Reflectanții la acest post sunt îndatorați ca recerșele ajustate regulamentar și adresate com. par. din *Cenadul sârbesc*, să-le trimită P. O. oficiu protopopesc din B. Comloș (Nagy-Komlós) având a-se prezentă în sta biserică din *Cenadul sârbesc* spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Cei apți pentru înființarea și conducerea corului vor fi preferiți.

Cenadul sârbesc din ședința comitetului parohial ținută la 6/19 decembrie 1909

George Damjan
preș. com. par.

Teodor Perian
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Paul Miulescu* protopop inspector școlar. 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei a II-a din *Chișineu*, inactivată prin concluzul Ven. Sinod eparhial de sub nrul 118/909, în urma ordinațiunii Ven. Consistor diecezan de sub nrul 5842/909 să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”.

Parohia fiind de *clasa primă*, dela recurenți să cere cvalificațiune corespușzătoare pentru asemenea parohii. Venitele împreunate cu aceasta parohie sunt: 1. Una sesiune pământ. 2. Despăgubire de imaș. 3. Birul preoțesc. 4. Stolele legale.

Alesul va suportă toate contribuțiile după sesiunea parohială ce o va beneficia și va catechiză atât la școala noastră confesională, cât și la cea de stat fără a ținea cont la vr'o remunerație pentru aceasta. Alesul va substitui pe parohul-protopop din loc în parohie, când acesta va fi bolnav ori va escurge în afaceri oficioasă în tract, fără a avea drept a reflectă pentru aceasta la vr'o remunerație.

Recerșele ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial de aici, se vor așterne oficiului protopopesc în *Chișineu*, (Kisjenő) în terminul

concurșual, având recurenții a se prezenta în s. biserică de aici pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare, ținând cont de dispozițiile §-ului 20 din Regulamentul pentru parohii.

Dat din ședința comitetului parohial ort. rom. din Chișineu, ținută la 4/17 octombrie 1909.

Mihail Veliciu,
președinte.

Ioan Caba,
notar.

În conțelegere cu: *Demetriu Muscan,* adm. ppesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii de învățator la clasele superioare din *Utvin* (protoprezbiteratul Timișorii) se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. salar fundamental 1000 coroane; 2. locuință din 2 odăi podite, cuină, cămară grajd și grădină aflătoare la școală; 3. pentru conferințe 20 coroane; 4. pentru scripturistică 10 cor; 5. dela înmormântări 1 coroană, iar dacă mortul va fi dus în s. biserică, 2 coroane: dela parastase și dela sfințirea caselor 1 cor.

Cvîncvenalele la vremea sa se vor cere dela stat. Alesul învățator este obligat a providea și conduce strana și a instrua elevii în cântările bisericesti. Reflectanții sunt îndatorați a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Recursele adresate comitetului parohial sunt a se așterne la Prea On. oficiu prozbiteral în Timișoara (Temesvár Gyárvaros).

Dat din ședința comitetul parohial ținută în *Utvin* la 30 noemvre 1909.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici* inspector de școale.

—□—

2—3

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor din Arad Nr. 7459/909 prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala cu clasele superioare (III—VI) din *Cenadul-unguresc*.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) salar fundamental 1000 coroaneși cvîncvenalele prescise de lege; b) pentru încălzir a salei de învățământ 3 stângini de lemne cu acel deobligământ, ca învățatorul să provadă școala cu încălzitul trebuincios în tot decursul anului, fără ca eventual să pretindă dela comuna bisericescă mai mult; c) cvartir liber cu 2 odăi, cuină, cămară, grădină și celelalte aparținătoare; d) pentru conferințe 36 coroane; e) scripturistică 10 coroane; f) pentru curățirea odăilor învățătoresci 12 cor.; g) dela înmormântări, părăstase și cununii, unde va fi pofit, ștolele uzuete.

Alegândul învățator va avea a instrua pe elevii în cântările bisericesti și a conduce strana dreaptă, a ține școala de repetiție fără altă remunerație.

Recursele, ajustate conform dispozițiunilor regulamentare, adresate comitetului parohial din *Cenadul-ung.*, se vor înainta Prea Onorotului oficiu protopopesc din Arad până la termenul legal, având recurenții a se prezenta în acest timp, în cutarea Duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din *Cenadul-ung.* spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Cenadul-unguresc, din ședința extraordinară a comitetului parohial gr. or. rom. ținută la 5/18 Decemvrie 1909.

Dimitrie Maghiar
preș. com. paroh.

Pavel Dârlea
inv., not. com. paroh

Cu consenzul pprezb.: *Vasile Beleş* insp. de școale.

—□—

2—3

Devenind vacante posturile învățatoresci dela școalele noastre parohiale din *Arad, strada săcurii și Arad-Șega*, escriem concurs cu termen de recurs 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu fiește care stațiune sunt: a) salar fundamental 1200 cor., b) relut de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ 240 cor., c) diurne pentru adunările învățatoresci 36 cor., d) locuință și grădină în natură.

Recursele ajustate conform dispozițiunilor regulamentare, adresate comitetului parohial, se vor înainta oficiului protopopesc din Arad, având recurenții a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică parohială-catedrală din Arad, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Arad, din ședința ordinară a comitetului parohial gr. ort. român, ținută la 28 novembre (11 dec.) 1909.

Dr. Nic. Oncu,
prezident.

Iosif Moldovan,
notar.

În conțelegere cu: *Vasile Beleş*, protopop și insp. școl.

—□—

3—3

Prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă, pentru capelania temporală sistemizată prin decisul Ven. Consistor de dto 17/30 sept. 1909, nr. 6087/1909, pe lângă parohul *Terențiu Petrovicu* din *Țela* (protopopiatul *Lipovei*).

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parohiei și anume: a) din sesiunea parohială, b) din birul preoțesc, care se solvește din fundațiunea „*Toma Galetariu*“, c) din stolele legale.

Alesul capelan va avea a suportă din al său dările publice, după cvota ce o va beneficia, și va avea se împlinească toate funcțiunile preoțești în și afară de biserică și să catehizeze la școala conf.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt avizați să-și subștearnă recursele lor instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii de clasa I. adresate comitetului parohial din *Țela*, pe calea oficiului protoprezbiteral din *Lipova* (*Lippa*).

În termenul regulamentar vor avea a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din *Țela*, spre ași arăta desteritatea în cele rituale și oratorie.

Țela, 9/22 oct. 1909.

Victor Selcelean,
proș. adhoc.

Iosif Stepan,
notar.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeriu*, adm. protopop.

—□—

3—3

În senzul rezoluțiunei Ven. Consistor gr. or. din *Oradea-mare* de sub nr. 2981 a. c. și pe baza incuviințării Ven. Consistor din Arad, nr. 6755, se escrie concurs repetit din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare, pentru următoarele parohii:

1. *Carpeștii-mici* cu emolumentele: 1½ iughere de pământ, bir 8 cubule și stolele îndatinete.

2. *Corbești*, casa parohială, 10 iughere de pământ, bir câte o brădie dela toată casa și ziua de lucru și stolele.

3. *Dobrești*, bir preoțesc 156 cor. și stolele uzuete.

4. *Hidiș*, pământ parohial 8 holde, bir preoțesc prefiut în 140 cor. și stolele.

5. *Luncasprîe*, 5 iughere de pământ arător și 14 iughere pășune, bir preoțesc, ziua de lucru și stole.

6. *Topa de jos*, 2 iughere pământ, bir 8 cubule și stolele uzuete.

Pentru toate acestea parohii se va cere întregirea dotației preoțești dela stat pe baza fasiunilor aprobate și conform calificățiunii respectivului ales.

Se obsearvă, că Dobrești e de clasa I, Luncașrie de clasa a II-a, iar celelalte de clasa III-a.

În fine se mai obsearvă, că la caz dacă, nu s'ar află recurenți de clasa corespunzătoare, se va cere concediu dela Ven. Consistor, ca se admită și clase inferioare — în lipsa constatată de preoți.

Recursele cu documentele recerute se vor subșterne la subscrisul în termenul prescriș.

Pentru comitetele parohiali.

Vasilie Papp, prot. Beiușului.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala confesională din *Tărian* (K. Tarján) devenit în vacanță prin strămutare, să escrie concurs cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata 200 cor. 2. uzufructul alor 4 1/2 jugh. pământ prețuit în 180 cor. 3. dela fie-care casă cu pământ peste 2 holde cat. câte una măsură grâu sau bani 2 cor. 40 fil. iar dela cei-ce au case fără pământ 1 (una) măsură cucuruz sau în bani 2 cor. 4. Venite stolare 50 cor. 5. Cortel cu grădina de legume.

Alesul va avea să provadă cantoratul în biserică și se conducă școala de repetiție fără altă remunerație. Cei apți intru conducere corului vor fi preferiți. Sarcinile publice după pământul ce beneficiază le va suportă alesul.

Pentru întregirea salarului la minimalul prescriș de lege ce va recurge la stat de unde se vor cere și cvinvenalele.

Dela recurenți să pofteste, ca recursesle provăzute cu documentele prescrișe în § 61 din regulament și adresate com. par. din *Tărian*, să, le aștearnă subscrisului oficiu protopopesc în Oradea mare până la termenul indicat, având în acest timp recurenții a se prezentă la biserică din *Tărian* în vre-o duminică ori sârbătoare spre a se face cunoscut poporului și spre a-și arătă desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial,

În conșelegere cu: *Toma Pacala*, protopop.

—□—

3—3

În urma ordinului Ven. Consistor diecezan nr. 7329/909 prin aceasta să escrie din oficiu concurs pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți-cantorale din *Pleşcuța*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele incopciate cu acest post sunt: 1. Salarul fundamental în bani gata 504 cor. 2. relut de lemne 96 cor. 3. Scripturistica 20 cor. 4. Spese de conferință 20 cor. Cvartir liber cu grădina.

Să obsearvă, ca în caz de să va atașă filia Guravăii cu școala la matra *Pleşcuța*, cu cvota filei să va puteă întregi salarul la 1000 cor., la din contră întregirea și cvinvenalele se vor cere dela stat conform art. de lege XXVII. 1907.

Doritorii de a ocupă acest post, sunt poftiți, ca recursesle lor ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial din *Pleşcuța* să le sustearnă pe calea Preaonoratului Oficiu protoprezbiteral al Hălmașgiului

(Nagyhalmágy); având recurenții să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în sfânta biserică din *Pleşcuța*, spre ași arătă desteritatea din cant și tipic, făcându-se astfel cunoscut și poporului.

Hălmașgiu, la 1/14 dec. 1909.

Cornel Lazar,
protoprezbiter, insp. școl.

3—3

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți-cantorale din *Tomești*, în urma dispozițiunilor venerabilului Consistor diecezan nr. 7498/909, prin aceste să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Salar fundamental în bani gata 600 cor. și anume, din căsele cult. a comunelor aparținătoare: *Tomești* 170 cor., *Thiulești* 144 cor., *Strâmba* 134 cor., *Șteia* 152 cor. 2. Patru stâneni de lemne în natură. 3. Spese de conferințe 20 cor. 4. Scripturistica 20 cor. 5. Locuință cu 2 chilii și grădina. Întregirea salarului și cvinvenalelor conform art. de lege XXVII. 1907, se va cere dela stat la timpul său.

Doritorii de a ocupă acest post sunt avizați, ca recursesle ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial din *Tomești* să le trimită Preaonoratului Oficiu protoprezbiteral în Hălmașgiu (Nagyhalmágy), având totodată se se prezenteze în sfânta biserică din *Tomești* spre ași arătă desteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului parohial din *Tomești*, ținută la 20 nov. (3 dec.) 1909.

Ioan Vlad,
paroh, preș. comit. par.

Ioan Cucu,
not. comit. parohial.

În conșelegere cu: *Cornel Lazar*, protopr. insp. școl.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza incuviințării Ven. Consistor de sub Nr 3442 — 1909 de dto 28 Mai (10 Iunie) se publică licitațiune minuendă, pentru reedificarea naiei sftiei biserici din comuna *Mănerău* protopopiatul Ienopolei (Boroșineu) cu prețul de exlamare 7850 cor. 22 fil. — pe ziua de 24 Ianuar c. v. 6 *Faur* n. 1910 la 11 ore, în localitatea școalei din loc.

Licitanții au să depună ca vadiu 10 % din prețul de strigare, în numărări ori papire de valoare acceptabile.

Planul, preliminarul de spese și condițiile de licitare să pot vedeă la oficiul parohial din loc.

Comuna bis. își rezervă dreptul, de a da lucrarea spre ezeutare aceluia dintre licitanți în care va avea mai multă încredere.

Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorie.

Contractul încheiat, pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, pentru comuna bis. numai după aprobarea Ven. Consistor.

Dat. din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din *Mănerău*, ținută la 6/19 Decemvrie 1909.

Romul Popoviciu
paroh. președ. com. par.

Toma Sirca
not. com. par.

—□—

1—3